

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟΝ ΑΛΙΟ ΚΟΣΜΟ

Ο ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ

(Από τα πολύκροτα «Απομνημονεύματα» του κομμικού φωτογράφου της Ν. Υόρκης Τζέιμς Άμπλεϊ).

Η Ντολορές ως κυρία Ουίλκερσον

Μεταξύ των ανθρώπων που στα μάτια τους έχουν δει πολλά πράγματα, είναι δίχως άλλο και οι φωτογράφοι. Και περισσότερο άξια από αυτούς, οι φωτορεπόρτερ. Ένας φωτορεπόρτερ πρέπει να είναι πανταχού παρών, να τρέχει όπου να γυρνάει την κατάλληλη στιγμή κατά την οποία θ' αποθανάτιζε ένα γεγονός ή ένα πρόσωπο. Δεν είναι λοιπόν περίργο αν ένας φωτορεπόρτερ εκδίδει απομνημονεύματα και αν τα απομνημονεύματα αυτά είναι άνω τα πιο ενδιαφέροντα θέματα που μπορεί κανείς να διαβάσει.

Ένα τέτοιο βιβλίο απομνημονεύσεων έγραψε πρό ολίγου ο δημοφιλής Άμερικανός φωτογράφος Τζέιμς Άμπλεϊ. Ο Άμπλεϊ δεν είναι λόγιος, το απλό του Έχω φωτογραφήσει—γράφει—ηλιόδες γυναικών, αλλά η πιο ενδιαφέρουσα άνθρακα ασφαλώς στους θεατρικούς κύκλους. Και έα' αυτές πάλι μόνον έννέα-δέκα είναι εκείνες που η είκόνα τους μπει διαρκώς χαραγμένη στην μνήμη μου, είτε εξ αιτίας της όμορφιάς τους, είτε εξ αιτίας άλλων προσόντων τους, τα οποία τις ξεχωρίζουν από τις άλλες γυναίκες.

Η όμορφη γυναίκα που έχω φωτογραφήσει ως τώρα, είναι η Μπέσι Λόβ, η άμερικανής χορεύτρια, που σήμερα όφεται δάφνες στον ήχητικό κινηματογράφο. Ήταν ακόμα μια σημαντική κορίτσια σ' ένα μεγάλο θέατρο επιθεωρήσεων, όταν μια μέρα, κάνοντας την εμφάνισή μας φωτογραφίας της, ανεκάλυψα πάνω στην φωτογραφική πλάκα, ότι είχε θαμιάσιο σώμα κι ύπεροχα πόδια. Ήξερα ότι γενικά έθεωρείτο ως ένα χαριτωμένο κορίτσιο, αλλά κανένα δεν την λογάριασε για γυναίκα που μπορεί να γοητέψει. Γιατί αυτό; Τι έφταγε ακριβώς; Τι άδικοσεν την όφαινα κορίτσια; Την κίτταξα από δω, την κίτταξα από κει και τέλος ανεκάλυψα το... ελάττωμα

Χωρίς να χάσω τότε καιρό την έβαλα σ' ένα ταξί, την όδηγησα στον Άλτουαν, τον μεγάλο Παρισινό κομάρ, ο όποιος έσηγαγε την μόδα των κοτών μαλλιών, κι εκεί την άναγκασα να κόψει τα όφαινα και ύπεροβολικά μακριά μαλλιά της, τα όποια όρισονταν σέ τρομερή άντιφάση με την λεπτή και πικάντικη όμορφιά της. Αδτά έφταγαν, αυτά την άδικουσαν, κι έπρεπε να κοπούν, να κοπούν άμέσως...

Καθ' όλο το διάστημα που γίνονταν η «έγχείρησις» αυτή, η Μπέσι Λόβ καθόταν στην πολίτρονα του κομάρ με γουλιόμια μάτια και με κόμηνή άναπονή και περιμενε άγωνιώδως το άποτέλεσμα, γιατί όφობταν μήπως τα κοινά μαλλιά δεν της πηγαίαν. Εύτυχώς όμως η επιτυχία ήταν μεγαλύτερη από ό,τι έλπικα και από εκείνη την ήμερα, η Μπέσι Λόβ έξελιχθη σέ άστέρια της επιθεωρήσεως κι έγινε διάσημη.

Μιά από τις πιο άσχημες αλλά και τις πιο ενδιαφέρουσες γυναίκες που έχω γνωρίσει είναι κι η Σούλβια Τσέν. Η νέα αυτή είναι κόρη ενός Κινέζου, πρώην ύπουργού των Έξωτερικών. Δεν είναι όμως γνησία Κινέζα, αλλά μιάς και μάλαστα από τις σπανιότερες μιάδες που υπάρχουν να υπάξουν. Ο πατέρας της ήταν Κινέζος κι η μητέρα της Άραβια. Η διασταυρωσις αυτή δύο τόσο διαφορετικών φυλών, έκανε την μικρή Σούλβια ένα κορίτσι με άσχημο πρόσωπο, αλλά με θαμιάσιο σώμα. Είνε μαθήτρια στην χορευτική ακαδημία της Μόσχας και θεωρείται ως η πιο χαριτωμένη χορεύτρια της σχολής και ως μιά από τις μεγαλύτερες χορεύτριες του μέλλοντος.

Το όμορφο, το ενδοξότερο και το σεμνότερο κορίτσι που γνωρίσα ως σήμερα, είναι ασφαλώς η Ντολορές. Πρό δέκα έτων ήταν η διασημότερη χορεύτρια των Ζιγκφρίντ Φόλις, το μεγαλύτερο βαριετέ της Νέας Υόρκης και του κόσμου διόκληθου. Πριν ανέβει στο θέατρο ήταν μανκενέ στον όικον Άλβιν. Είχε έμφανή παραγκωσισ, σωμα Άρτιμύδος και πνεύμα και καρδιά που σκλάβαινε άμέσως όλους τους άνδρες. Έθεωρείτο ως το μεγαλύτερο άστέρι των επιθεωρήσεων και όμοιος δεν έγινε όποτε να χορεύει καλά, όποτε να τραγουδάει. Άρξοισε όμως, σ' όσα ταύτα, να κάνει μιά βόλτα άπάνω στη σκηνή για να χαλάσει ο γόμοσ στο θέατρο από τα χειροκροτήματα και τα κίμψς. Το μυστικό της επιτυχίας της ήταν να μην τα χάνει ποτέ, και να μην άφηνε ποτε τον έαυτό της να παρασύρεται άπ' οτιδήποτε. Μ' αυτόν τον τρόπο βασίλευσε επί όχτώ διόκληθρα χρόνια στις Ζιγκφρίντ Φόλις και καμιά δεν μπορούσε να την έκποισή. Μιά μέρα ξαφνικά χωρίς να το πάρη κανείς είδησι, παντρεύτηκε έναν παλιό του Άμερικανό, από τις πρώτες οικογένειες της Νέας Υόρκης κι έγκατεστάθη μαζί του στο Παρίσι.

Πρό δύο έτων—συνεχίζει ο Άμπλεϊ—ξαναείδα την Ντολορές στο Παρίσι, ως κυρία Ουίλκερσον. Εργουεμιάστα στο σπίτι της, μαζί μ' αυτήν και με τον σύζυγό της. Κατά το διάστημα του γηματός δεν έγινε ούτε νύξια καν για την προηγουμένη της θεατρική καριέρα. Και μόνον όταν ο Ουίλκερσον απεύθυνε για ν' άναπαυθή, άρχισα να μιλούμε οι δύο μας για τα παλιά. Η κυρία Ουίλκερσον λοιπόν έξασκουσθή να νοσταλγή το θέατρο, αλλά μου έτόνισε έπισπις: —«Πιστεύετε με, δεν ύπάρξει μεγάλη διαφορά μεταξύ των σανιδιών της σκηνής και του παρκέτου της κοσμικής αίθουσής. Κι εδώ πρέπει κανείς να... παριστάνει όπως κι' έχει».

Μιά άλλη ήθοποιός που έγινε κατόπιν μεγάλη κυρία, ήταν κι η Γεοργιά Μπρόουν. Όταν την έγνωρισα ήταν η όμορφη και πιο λεπτοκαμωμένη χορεύτρια του θεάτρου Γερμίνουός Φόλις, στο Μπρόντγουαν της Νέας Υόρκης. Όταν πήγαινα στο θέατρο για να την φωτογραφίσω στεκόμουν στα παρασκήνια και στοιχημάτιζα με τους έργατες, πως καμιά μέρα εκεί που χορεύει θα σπάσει κανένα από τα λεπτοκαμωμένα ποδαρμένα της. Τόσο ήταν λεπτή και αδερφή. Μιά μέρα όμως η πεταχούλα αυτή χορεύτρια έγινε λαίδη Νόρδοικ. Κι όταν, ύστερα από χρόνια, θέλησα να την έπισκεφθώ, είχε χωρίσει από τον άνδρα της κι' έπαιζε πάλι σε κάποιο άλλο θέατρο. Από τότε έχω χάσει τα ίχνη της και δεν ξέρω τί άπέγινε.

Την αντίθετη εξέλιξη και τύχη από τις δύο αυτές γυναίκες την είχε η όφαινα Ταλλουλά Μπράνκχεντ, η κόρη ενός γεροναποστό από την Άλαμπάμα. Η όικονεία της την άπεκρίσθη, έπειδή μιά μέρα το έσκασε από το σπίτι της και πήγε στην Νέα Υόρκη, όπου έγινε ήθοποιός! Το σκάνδαλο αυτό έκανε τέτοια έντιπωση στη στενοκέφαλη κοινωνία των Ήνωμένων Πολιτειών, ώστε δεν δεχόντουσαν την άτυχη κόρη σέ κανένα θέατρο για να παίξει. Και το κάνανε αυτό οι θεασόφρα γιατί ο κόσμος μπουκόταρξε το θέατρο στα όποια εμφανίζονταν η άσπαστη κόρη του γεροναποστό!... Γι' αυτό τον λόγο, η φτωχή Ταλλουλά αναγκάστηκε τέλος να πάει στην Άγγλία όπου έγινε μια από τις διασημότερες κομάρια της ν. α. κ. ε. σ. της άγγλικής σκηνής. Το άξιόμια της πλέον είναι: «Μιά κι αλλιώς να χεις δεν πρόκειται να έχη κανένα μιά ή θικη κι αλλιώς λιλχη σενειδισ!»

Και επειδή ο λόγος για κομάριας γυναικών...

Η Ταλλουλά Μπράνκχεντ που το έσκασε από το σπίτι της για να γίνει ήθοποιός.

ΙΝΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

ΙΑ νύχτα με Ξαστερά και μ' όλόγεμο φεγγάρι, ο μεγάλος και σοφός Κριονά, ο δημιουργός του κόσμου, έπεσε σε συλλογή βαθεία και είλε :

— "Ως τώρα θαρρούνα πως ο άνθρωπος ήταν απ' τ' αρωιάτερα πλάσματα της γης, αλλά άπαιτήθηκα. Να ένα λουλούδι ζωτού που παλεύει κάτω από την αβρα τη νυχτερινή. Τι όρασι που είναι ! Τ' ατάλα του έχουν ανοίξει κάτω απ' τ' άσημνη φέγγος της σελήνης και δεν μπορώ να ξεκολλήσω από πάνω του τ' αμάτια μου...

Και ο Κριονά συμπέρανε αναστενάζοντας : — "Α, όχι, δεν υπάρχει τίποτε πιο όμοιο με τ' αυτό, ανάμεσα στους ανθρώπους που έλασα...

Κι' έξακολούθησε πάλα σε λίγο :

— Δεν θα μπορούσα όμως ένα ο παντοδύναμος Θεός να φέρω με την ισχυρή μου θέληση στον κόσμο κάτι που να είναι ανάμεσα στους θνητούς, οτι είναι κι' ο ζωτός ανάμεσα στα λουλούδια ; "Αν τάχα ανατό, θα προξενοούσα στους ανθρώπους αφάνταστη χαρά. Αωτέ, πάρε τη μορφή μιάς παρθένας κι' έλα μπροστά μου...

Άμέσως τ' νερό ρυτιδώθηκε έλαφρά σαν να τ' άγγιξαν φτερά χειλιδιονού. Η νύχτα γίνικε ακόμα πιο Ξαστερή, η σελήνη έλαμπε πιο ζωηρά και τα πουλιά κελάδησαν πιο δυνατά.

Ο ζωτός, υπακούοντας στο θέλημα του Θεού, πήρε Ξακινικά μορφή παρθένας και στάθηκε μπρος στον Κριονά. Άκόμα κι' ο ίδιος ο Θεός έμεινε θαυματομένος μπρος στην όμορφιά της έξωτικης αυτής κόρης.

— "Ως τώρα, της είλε, ήσουν τ' άθος της λίμνης. Από δω και πέρα θάσαι τ' άνθος της δημιουργίας μου. Μίσησε να σ' ακούσω...

Η κόρη άρχισε τότε να ψιθυρίζει, αλλά τόσο σιγά, όσο σιγά ψιθυρίζουν τα λευκά πέταλα τ' ας ζωτού, κάθε φορά που τ' αφιλάει ο Ξερός ο καλοκαίριος.

— Κύριε, είλε στον Κριονά, εοδύσησε και με μεταμόρφωσε σε πλάσμα με ψυχή. Πού με διατάζει λοιπόν να ζώ και να περνά από δω και πέρα τον ζωρό μου ; Θυμήσου, Κύριε, πως όταν ήμουνα λουλούδι τρεμούλιαξα και μάγενα τ' α φύλλα μου σε κάθε φούσημα του άνεμου. Φοβόμουν, Κύριε, τις θύελλες και τις καταιγίδες, τις άστρατες και τους κεραυνούς. Φοβόμουν ακόμα και τις καταιγίδες του ήλιου άχτίτες. Με διατάξεις να γίνω η προσωποποίηση του ζωτού, αλλά διατήρησα την προηγουμένη μου φύση. Και τώρα, Κύριε, φοβάμαι τη γη ζωδός και καλειτ' που θροισκεται πάνω σ' αυτή... Πού με διατάξεις να ζήσω ;

Ο Κριονά ήρωσε τ' α στοχαστικά του μάτια προς τ' άστέρια, σκέφτηκε λίγο και ρώτησε την παρθένα : — Θέλεις να ζήσης πάνω στις ζωρφές τόν δουνών ;

— Υπάρχουν χιόνια εκεί ψηλά, Κύριε, κάνει ζωού και φοβόμαι...

— Θέλεις τότε να σου χτίσω ένα ζωυτάλλινο παλάτι στο βυθό της θάλασσας ;

— Στο βυθό της θάλασσας ζούν ερωλετά και τέρατα, Κύριε. Φοβόμαι...

— Θέλεις να σε στείλω στις άπέραντες έρημους ;

— Ω, Κύριε ! Τις άπέραντες έρημους τις καταστρέφουν η θύελλες κι' η καταιγίδες, παρόμοια με ζωτάδι άγριων θηριών.

— Τι να σε κάωω, ένωρακο λουλούδι ; Στις Έλλορας τις σπηλιές ζούν άγριοι έρμητες. Θέλεις να ζήσης μέσα σε ζωμια απ' αυτές τις σπηλιές, μακριά από τόν κόσμο ;

— Η σπηλιές είναι σκοτεινές, Κύριε. Φοβόμαι να καθήσω εκεί μέσα...

... ναίκες, θυμήθηκα μιά γυναίκα η όποια ύπηρξε πραγματικώς μοιραία γ' α τόν Λιονάτ Μπαρμιοού. Ο Μπαρμιοού είναι ένας από τούς μεγαλύτερους ήθοποιούς της Άμερικής. Ήταν παντρεμένος με μιά συμπαθεστάτη ήθοποιο και σε κάποιο έργο έπαιξε μαζί με τη γυναίκα του, αυτόν τόν ρόλο τ' α άνδρός ; κι' έκείνη τόν ρόλο της σελήνας. Σύμφωνα με τήν ύπόθεσι τού έργου, ο ήρωας άπάτα τήν σύζυγό του και τήν έγκυκαλείται γιά μιά γόρσα. Όταν λοιπόν, ύστερα από τήν πεντακοσιοστή παράστασι τού έργου αυτό κατεβάστηκε γιά ν' άνεβεί ένα άλλο, ποιά νομίζετε ήταν η πρώτη δουλειά τού Μπαρμιοού ; Χόρησε τή γυναίκα του και παντρεύτηκε τήν ήθοποιο που έπαιξε τόν έργο τόν ρόλο της γοήσης. Έχει συνηθίσει τόσο πολύ τόν ρόλο τού διάσημου καλλιτέχνης, ώστε τόν έφηρμωσε και στην πραγματική ζωή...!

Ο Κριονά τότε άκούησε άπάνω σε μιά πέτρα κι' έβλεπε τ' α χέρι του άπάνω τού κεφάλι του.

Η νέα παρθένα στεκότανε μπροστά του όρθια, περιφροή, τρεμάμενη.

Στό μεταξύ η άγνή είχε άρχισεί να φωτίζει τόν ουράνο από τ' α μέρος της άνατολής, χρυσόποντας τ' α νερά της λίμνης, τις ζωυκιές και τις ζωάμιές. Άξιαρα άντήχησαν όλόγερα τ' α ζωήματα τών γερανόων και τών άστροων ζώνων πάνω απ' τ' α νερά, και τών λαγωνιών μέσα στό δάση. Και τήν ίδια στιγμή άκούηθηκε κι' ο θλιβερός ήχος ενός ζωιού που τόν έσυνόδευε έν' άνθρωπινα ζωικό τραγούδι.

Ο Κριονά σνήθησε αγά-αγά απ' τις βαθείες σκέψεις του και είλε :

— Ο ποιητής Βαλμικί ζωρετίζει τήν άνατολή τού ήλιου, με τ' α τραγούδι τού και τ' α ζωού του...

Πάνω στό λόγα αυτά τού Θεού ένα παραπέτασμα από πορφυρά λουλούδια άνοιξε, κι' ο ποιητής ζωροναίστηκε στην άερολιανιά.

Μόλις όμως είλε τ' α ζωού που είχε μεταμορφωθεί σε γυναίκα, έταψε να παίξη τ' α ζωού του.

Η θλιβερή τού λόγα ζωής άπαλά από τ' α χέρι του στό ζωύνα, τ' α χέρια του ζωεμάστησαν κάτω κι' έμεινε άπόλετος σαν άγχε αταμορφωθεί από τ' α μεγάλο Κριονά σε δέντρο.

Ο Θεός ζωήριξε γιά τήν άπότομη αυτή έκστασι τού ποιητή μπροστά στό πλάσμα του και τ' α είλε :

— Μία, Βαλμικί !

Κι' ο Βαλμικί έμεινε :

— Τήν αγαπώ !

Δεν έθνώσανε παρά μόνον αυτή τη λέξη κι' αυτή μονοζα απόψε να δγάλη από τ' α ζωύνα.

Η όρη τού Κριονά άκτινοβόλησε με ζωέ.

— Κόρη άξιοτάτηνε, είλε στην Παρθένα, θεή ; ζω τη θεσι που σου ταιριάζει. Ζήσε μέσα στην ζωοδιά τού ποιητή...

Κι' από κείνη τήν ήμέρα ο Θεός έκανε τήν ζωοδιά τού ποιητή διάφανη σαν ζωυτάλλινο.

Η νέα κόρη, ζωλινα σαν ήμέρα ζωλοζωανή, ήρηνι αν τ' α νερά τού Γάγγη, άνέθηκε στο ζωού που της άόησε γιά ζωοκεία.

Άλλ' όταν έφριξε μέσα τόν ένα βέλεμα προσεχικό, ζωόμισε με μιάς και τήν έτόλιξε ο ρόβος, πούρωμος με τήν παγερή σιωπή τού χειμώνα.

Ο Κριονά τότε τη ρώτησε με άπορία :

— Ένωρακο λουλούδι, μπρος φοβάσαι και τήν ζωοδιά τού ποιητή ;

— Κύριε, τού άπάντησε η νέα κόρη ταρωμένη, που βή με δάση να ζήσω ; Μέσα σ' αυτή τήν ζωοδιά βέλετο και τις ζωυσιμένες δουκοκορφές ; και τούς άπάτητους βυθούς, τούς γεμάτους με τέρατα και τις έρημους με τις θύελλες και τις καταιγίδες και τις σπηλιές της Έλλορας τις άσκοκότενες, Φοβόμαι, Κύριε, φοβόμαι πολύ...

Άλλ' ο σοφός και πανάγωγος Κριονά της άπορωθήριξε :

— Μείνε ήρωζο, άνθρωπινο λουλούδι ! "Αν ύπάρχουν ζωυσιμένες ζωορφές στην ζωοδιά τού Βαλμικί, έσύ γίνε η όρσορή ανοιξιάτικη πνοή που θ' α διαλύει τ' α χιόνια. "Αν ύπάρχουν άβυσσοι εκεί μέσα, έσύ γίνε τ' α μαγισσάρι τούς. "Αν ύπάρχουν άπέραντες ζωορες άπέραιτες, σπείρε τες με τ' α λουλούδια της ζωοκωμίας. "Αν ύπάρχουν κατακόκτεινες σπηλιές, έσύ γίνε η άχτίδα τού ήλιου που ζωοκαίει τ' α σκοκιάδι...

Και ο ποιητής Βαλμικί, που στό μεταξύ αυτό ζω-υαβήριξε τη ζωάλα του, πρόσθεσε :

— Γυναίκα, άς είσαι ενλογημένη !...

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΜΑΣΤΙΧΑΣ

Η Χίος είναι γνωστή απ' τα παλαιά χρόνια ως η καρ' έξοχών νήσος της μαστίχας. Επί τουρκοκρατίας μάλιστα τ' α προϊόν της σιτάει είχε γίνει άρομιά για τήν άναλάδη ο Σουλτάνος υπό τήν προστασία του, υπό τόν όρω να στείλνει κάθε χρόνο στην Ύψηλή Πύλη 100.000 όκάδες μαστίχας ως δώρο. Η μαστίχα αυτή ονομαζόταν ζωψω τού προσορισμού της ζωαράς μαστίχας, δόκιμηση δέ η Χίος ζωοκωνάται, δηλ. νησι τής μαστίχας. Τήν έποχή εκείνη παρήγαυ μαστίχα είκοσιετα ζωοιά και η Χίος πούλωσε κάθε χρόνο 60-80.000 ζωυτάρια εκ τού άρρωματώδους αυτού προϊόντος της.

Η ζωήσις της μαστίχας ήταν γνωστή από 2.000 έτωνα. Τό όνομά της δέ όφείλεται στό μωσάμη, γιάτι ό άρχάιμο με ζωοούσαν μονάχα.

